

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਵਿਭਿੰਨ ਦਰਖਾਸਤ ਨੰਬਰ 2367/2018)

ਵਿੱਚ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 17922/2017)

13 ਅਗਸਤ, 2019

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 19562(f), 3,22 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਲਾ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਭਾਗ-I ਅਤੇ ਭਾਗ-II ਆਦਿ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ "ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰ ਆਫ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼" (ਏ. ਐੱਮ. ਆਈ. ਈ.) ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- 26.05.76 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸਮੀਖਿਆ ਲਿਖਤ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਖਤ ਡਿਗਰੀ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਪਾਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਗ-I ਅਤੇ ਭਾਗ-II ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਸਮੀਖਿਆ (ਟੀ) ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਖਤ ਡਿਪਲੋਮਾ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਦੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਿਖਤ ਭਰਤੀ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਿਖਤ ਯੋਗਤਾ- ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਰਖਾਸਤ06.11.12, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਪੈਰਾ

205-213 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਐਸ. ਐਲ. ਪੀ. ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਕੇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।03.11.17 – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।03.11.17– ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਵਿਭਿੰਨ ਦਰਖਾਸਤ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ-ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਰੁਖ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਹੀ ਐਕਟ ਜਿਵੇਂ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ, ਇਗਨੂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।22(1) ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਧਾਰਾ-3, ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।22(1), ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ-ਜੇ ਡਿਗਰੀ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। (1) ਐੱਸ.22, ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ, ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ-ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 26.05.76 ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਐੱਮ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਡੀ.) ਦੁਆਰਾ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. 31.05.13 ਤੱਕ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 06.12.12 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਗਸਤ, 2017 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਗਸਤ, 2017 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ-ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 31.05.13 'ਤੱਕ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਐੱਮ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਡੀ. ਦਫਤਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ/ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ- ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਵਾਦ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟੇ 01.06.13 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 31.05.13 'ਤੱਕ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 205 ਤੋਂ 213 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ-ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956-ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1985-ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1987- ਧਾਰਾਵਾਂ 2 (g), (h), 3,10.

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

2018 ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਦਰਖਾਸਤ No.2367 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਵਾਚਿਆ: 1.1 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜਿਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੀਖਿਆ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ "ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ"। [ਪੈਰਾ 30,31] [206-ਡੀ-ਈ]

1.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੈਡ ਬਜਰੀਆ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਡੀਕ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਰੁਖ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਐਕਟ ਜਿਵੇਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1985 ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੇਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1987 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੋਹਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ "ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਉੱਤੇ ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਮਾਪਦੰਡ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਰੁਤਬਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: "ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੋਈ

ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗੀ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੰਚਾਰ ਸਾਲ 1976 ਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਏ. ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 35-39] [211-C-H; 212-A-C; E-G]

1.3 ਜੇ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੌਕਾ ਆਵੇਗਾ, ਹਰੇਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਉਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਹ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਮਿਤੀ 26.05.76 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੋਰਸਾਂ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਾਰਟਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।[ਪਹਿਰਾ 40-42] [213-ਜੀ; 214-ਏ-ਜੀ]

1.4 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ 31.05.2013 ਤੱਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਗਸਤ, 2017 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ 31.05.2013 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ MHRD ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ/ਆਰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 S.C.R.

ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, 31.05.2013 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 06.12.2012 ਮਿਤੀ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨਾਲ-ਨਾਲ (AICTE) ਦੁਆਰਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ ਕਿ 01.06.2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ 31.05.2013 ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟੇ 01.06.2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। 31.05.13 ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 205 ਤੋਂ 212 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 2018 ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਦਰਖਾਸਤ ਨੰਬਰ 2367 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 44-46] [215-C-H; 216-A]

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 8 SCC 737; [2011] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1094; *ਜਾਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ* (1979) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 560; [1979] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 282-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਬੀ ਸੰਕਰ ਪਾਤਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 468; [2017] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 921; *ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* 2012 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਐਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐੱਚ 21066; *ਐੱਮ. ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਨਾਥ* (2000) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. [2000] 1 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 389; *ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਪ। ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ* (2010) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 336; [2010] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 621- ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2017] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 921

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 19

[2011] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1094

'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ

ਪੈਰਾ 39 (ਏ)

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

1979] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 282	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 39 (ਏ)
[2000] 1 ਸਪਲੀ। ਐੱਸਸੀਆਰ 389	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 39 (ਏ)
[2010] 13 ਐੱਸਸੀਆਰ 621	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਪੈਰਾ 39 (ਏ)

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2017 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 17,922 ਵਿੱਚ 2018 ਦਾ ਐੱਮ. ਏ. ਨੰਬਰ 2367।

2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.17922 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 03.11.2017 ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ।, ਸੀ. ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ (ਏ. ਸੀ.), ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗੁਪਤਾ, ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਯਾ ਕਪੂਰ, ਐੱਲ. ਡੀ. ਮਹਿਤਾ, ਅਮਨ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਕਰਨ ਭਰੀਹੋਕ, ਬੀ. ਡੀ. ਦਾਸ, ਕੈਸ਼ਲ ਨਾਰਾਇਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਨਵਕਿਰਨ ਬੋਲੇ, ਸਈਦ ਸ਼ਾਹਿਦ ਹੁਸੈਨ ਰਿਜ਼ਵੀ, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਜੀ. ਐੱਸ. ਮੱਕੜ, ਅਨਿਲ ਸੋਨੀ, ਐੱਸ. ਵਸੀਮ ਏ. ਕਾਦਰੀ, ਜੁਬੈਰ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ, ਜੈਦ ਅਲੀ, ਤਮੀਮ ਕਾਦਰੀ, ਸਈਦ ਕਾਦਰੀ, ਦਿਨਕਰ ਅਦੀਬ, ਵਕੀਲ। ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਉਦੇ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.17922 (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (CC) No.7390 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 1 ਦੁਆਰਾ 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ No.12909 ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ

ਕੀਤੇ ਗਏ 06.11.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 1 ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਭਾਗ-I ਅਤੇ ਭਾਗ-II, ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਾਗ-I ਅਤੇ ਭਾਗ-II, ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਭਾਗ-I ਅਤੇ ਭਾਗ-II, ਰੈਫ੍ਰਿਜਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਾਗ-I ਅਤੇ ਭਾਗ-II ਅਤੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਭਾਗ-ਏ ਅਤੇ ਭਾਗ-ਬੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 S.C.R.

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ "ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰ ਆਫ ਇੰਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼" (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਏ. ਐੱਮ. ਆਈ. ਈ.') ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ") ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਐੱਫ) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਨਿਗਮਿਤ ਇੱਕ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ" ਦਾ ਦਰਜਾ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਸੁਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4. 26.05.1976 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਮਹਿਕਮਾ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ "ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਬਰਾਬਰ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਮਹਿਕਮਾ ਨੇ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਏ. ਐੱਮ. ਆਈ. ਈ. ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ"। 06.10.81 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ AMIE ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

5. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1987 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ') ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਹੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ

ਤਾਲਮੇਲ ਵਿਕਾਸ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ 'ਤਕਨੀਕੀ

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸਿੱਖਿਆ 'ਅਤੇ' ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ 'ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜੀ) ਅਤੇ (ਐਚ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“(ਜੀ) "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ, ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ, ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਫਾਰਮੇਸੀ ਅਤੇ ਅਪਲਾਈਡ ਆਰਟਸ ਅਤੇ ਕਰਾਫਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੇ।

(ਐਚ) ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.

2 ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ-

10. ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਾਰਜ।- ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ

ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

(ਏ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ, ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ।

(ਬੀ) ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣਾ।

(ਸੀ) ਕੌਸਲ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਵੰਡਣਾ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ-

(i) ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ

(ii) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ।

(ਡੀ) ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਅਪਣਾਅ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

² ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 S.C.R.

(ਈ) ਔਰਤਾਂ, ਅਪਾਹਜਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

(ਐੱਫ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ;

(ਜੀ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ;

(ਐੱਚ) ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਸਟਾਫ਼ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ।

(ਆਈ) ਕੋਰਸਾਂ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਟਾਫ਼ ਪੈਟਰਨ, ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ।

(ਜੇ) ਟਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ;

(ਕੇ) ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣਾ;

(ਐੱਲ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਾਰਟਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(ਐੱਮ) ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ;

(ਐੱਨ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ;

(ਓ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

(ਪੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਜਾਂ ਮੁਆਇਨਾ ਕਾਰਨਵਾਉਣਾ;

(ਕੇਊ) ਅਜਿਹੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸਾਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੌਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜੋ ਕੌਸਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ;

(ਆਰ) ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੌਸਲ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਟਾਫ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸੰਗਠਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ।

(ਐੱਸ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ;

(ਟੀ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ।

(ਯੂ) ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਕੌਸਲ, ਜਾਂ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਤਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ;

(ਵੀ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।”

6. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਮੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ 11.07.1988 ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਅਧੀਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਬਰਾਬਰ ਨਾਲ ਰਾਜ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਬਰਾਬਰ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਭਾਗ-I ਅਤੇ ਭਾਗ-II ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਟੀ) ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।”

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਮਹਿਕਮਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਮਿਤੀ 19.08.1988 ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 11.07.1988 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁੱਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ, ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਮਹਿਕਮਾ; ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 27.04.2000 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 S.C.R.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਐੱਮ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਡੀ. 3 ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 10.06.2002 ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਭਾਗ I ਅਤੇ II ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਸੀ:-

“ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (35/70) ਅਤੇ ਐੱਲ. ਪੀ. ਏ. (49/50) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ (31.01.2002) ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਖਾਸ ਮੀਟਿੰਗ 12.02.2002 ਅਤੇ 15.05.2002 ਨੂੰ ਕੀਤੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਭਾਗ-I ਅਤੇ II ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ।

2. ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ:

- (i) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਟੀ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਅਤੇ ਭਾਗ-1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟਡ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।
- (ii) ਮਾਨਤਾ ਕਢਵਾਉਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਅਤੇ

ਭਾਗ I ਅਤੇ II ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ।

- (iii) ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. (ਭਾਰਤ), ਮੁੰਬਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

³ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ।”

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 3907/2002 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 10.06.2002 ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 24.06.2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 07.07.2003 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2003 ਦੇ ਅੱਖਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ (ਐੱਲ. ਪੀ. ਏ.) ਨੰਬਰ 584 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਤੀ 09.03.2004 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:-

“ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 7.7.2003 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

ਮਿਤੀ (10.06.2002) ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਇੰਡੀਆ) (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ". ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਗੇ।

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ (iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਮਹਿਕਮਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 S.C.R.

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 2004 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 9387 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਪਰਾਸਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਮਾਨਤਾ ਕਢਵਾਉਣਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਮਾਣਯੋਗ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਢਵਾਉਣਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।”

9. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 24.11.2006 ਅਨੁਸਾਰ 16.10.2006 ਤੋਂ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:-

“ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ਼ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ 1976 ਤੋਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕੋਰਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਪੱਤਰ No.F.18-31/71-T.2 ਮਿਤੀ 28.05.1976 ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ (ਟੀ) ਦਾ ਭਾਗ I ਅਤੇ ਭਾਗ II, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, 1988 ਤੋਂ ਇਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਪੱਤਰ No.F.1-5/87/T.7/T.13 ਮਿਤੀ 11.07.1988 ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. (ਭਾਰਤ), ਮੁੰਬਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਡਿਪਲੋਮਾ/ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਇਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇਸ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ

ਕਰਵਾਈ। ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਬਜਰੀਆ ਦੇਵਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਵਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 16.10.2006 'ਤੇ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ:-

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ., ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ 16.10.2006 ਤੋਂ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.) ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਰਸ ਚਲਾਏਗਾ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਕਨੀਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੋਰਸ ਭਾਗ-1 ਅਤੇ ਭਾਗ-2 (ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੱਧਰ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ 14 ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 22 ਪੇਪਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਦੇ ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ 11 ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 24 ਪੇਪਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੌਂ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਹੋਣਗੇ। ਬਿਊਰੀ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਲਈ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਿਆਦ ਦੀ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ਼ਿਪ/ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਭਾਗ I ਅਤੇ II

ਲਈ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ/ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਪਟ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

(ii) ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੱਧਰ) ਦੇ ਭਾਗ I ਅਤੇ II ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕੋਰਸ (ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ) ਦੇ ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਲਈ 10.06.2002 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ 2006 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੱਕ ਪੂਰਵ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾਲ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਸਮੇਂ (ਦਸੰਬਰ 2006) ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।”

10. ਸਾਲ 2008 ਵਿੱਚ, 2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 1640/08 (ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ 4 ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਿਖਾਵੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮੇ ਵੇਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) No.12909 (ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ 1 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ "ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ" ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) No.12909 ਨੂੰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 06.07.2011 ਮਿਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੂਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 06.07.2011 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) No.1640 ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(11) 10.07.2012 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਮਹਿਕਮਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਢੰਗ, ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਆਦਿ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸਬੰਧਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗਤਾ ਢਾਂਚੇ (ਐੱਨ. ਵੀ. ਈ. ਕਿਊ. ਐੱਫ.) ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ।”

(12) ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 06.11.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਮੀਖਿਆ ਦਰਖਾਸਤ

ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 205 ਤੋਂ 213 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:-

“205. 2009 ਦੇ ਸੀ. ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. NO.12909 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪੰਜਾਬ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ (ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੰਗ), ਗਰੁੱਪ 'ਏ' ਸੇਵਾ ਰੂਲਜ਼, 2007 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਡਿਗਰੀ ਵਜੋਂ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। 2012 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ No.9200 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸੇ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਸਮਾਨ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

206. 2009 ਦੇ ਸੀ. ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. No.12909 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਭਾਵ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਤ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ, ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਕਮਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਐਨ ਛੁੱਟੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

207. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ "ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ 2004 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ (12.05.2002) ਵਿੱਚ 02.04.2007 ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਏ. ਐੱਮ. ਆਈ. ਈ. ਡਿਗਰੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 06.10.1981 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਗਰੀ ਲੱਭਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

208. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਕੇਸ (ਅਨੁਲਗ ਏ-2) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਰਾਇਲ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਬਰਾਬਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

209. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਇਲ ਚਾਰਟਰ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਉੱਪਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

210. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ ਸਲਾਹ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 24.11.2006 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 S.C.R.

ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮਾ/ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ 16.10.2006 ਤੋਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਰਸ ਚਲਾਏਗਾ। 18.10.2012 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

“ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਅਤੇ ਬੀ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ (ਟੀ) ਦੇ ਭਾਗ I ਅਤੇ II, ਰਾਜ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ No.23-2/2001-TS.III ਮਿਤੀ 24.11.2006 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਓ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਢੰਗ, ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਆਦਿ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸਬੰਧਤ

ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਿੱਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗਤਾ ਫਰੇਮਵਰਕ (ਐੱਨ. ਵੀ. ਈ. ਕਿਊ. ਐੱਫ.) ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹੈ।”

211. ਅਜਿਹੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਜੇ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਹੋਵੇਗਾ, ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੈਂਸਲ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

212. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਿਤੀ 26.11.2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, 10.06.2002 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਵਰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ, 2006 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾਲ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਮਿਤੀ 24.11.2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੋਗਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

213. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 2009 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ No.12909 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ ਅਤੇ 2012 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ No.9200 ਨੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

13. CWP no.6/12/12 ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਵਾਦ ਮਿਤੀ 10.07.2012 ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:-

“i. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੈਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਸਦੀਵੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 10.07.2012 ਮਿਤੀ ਦਾ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ii. ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ 31.05.2013 ਤੱਕ ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੈਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ MHRD ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ/ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਦੇਸ਼ 01.06.2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

iii.31.05.2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਯਾਨੀ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

iv. ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ/ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

2. ਜੇ ਸੰਸਥਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਵੀ. ਈ. ਕਿਊ. ਐੱਫ. ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਵਰਤੋਨ ਦੀ ਚੋਣ ਵਰਤੋਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 30.05.2013 ਤੱਕ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

14. 09.03.2013 ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 2013 ਦੀ SLP (C) No.7390 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 06.11.2012 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੀ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 S.C.R.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. 4 ਜਾਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਜਰੀਆ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਜਰੀਆ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਐੱਮ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਡੀ. 3 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

15. 06.12.12 ਮਿਤੀ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੰਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਐਂਡ ਟੈਲੀਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਨੇ 2013 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 3239 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਥਿਤ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 23.05.2013 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:-

“10. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ 31.05.2013 ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

11. ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਰੁਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 06.12.2012 ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਓ. ਐੱਮ. ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਤੱਕ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦਾਖਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।”

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ No.7840 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 19.11.2014 ਉੱਤੇ ਰੇਠ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) No.3239/2013 ਵਿੱਚ 23 ਮਈ, 2013 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ 06 ਅਗਸਤ, 2013 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। (ਸੀ) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 6 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਦਾ ਓ. ਐੱਮ.

⁴ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

31 ਮਈ, 2013 ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਰੁਕਿਆ ਰਹੇਗਾ।

17. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੇਸੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਅਗਸਤ 2017 ਵਿੱਚ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ

(ਤਕਨੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ)

ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ (ਓ. ਐੱਮ. No.11-15/2011-AR (TS.II) ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਬਜਰੀਆ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ

ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ/ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 01.06.2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰ (ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.) ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੌਂਸਲ ਨੇ 3 ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 52ਵੀਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ 31 ਮਈ, 2013 ਤੱਕ ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ 31.05.2013 ਤੱਕ ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ।”

19. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2017 ਦੀ ਦੀਵਾਨੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 17869-17870/03.11.2017 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਬੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਤਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ)। ਹਾਲਾਂਕਿ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.17922 ਨੂੰ (ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਐੱਸਐੱਲਪੀ (ਸੀਸੀ) ਨੰ. 7390/2013 ਵਿੱਚੋਂ)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 06.11.2012 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

20. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 03.11.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 22.01.2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 03.11.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਲਈ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:-

“(ਏ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ ਕਿ ਮਿਤੀ 03.11.2017 ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ 2013 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) No.15283 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.17922 ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(ਬੀ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 2017 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) 15283/2017 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ 17922/2017 ਨੂੰ ਡੀ-ਟੈਗ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ; ਅਤੇ/ਜਾਂ

(ਸੀ) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 55 ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ (ਭਾਵ ਪੈਰਾ 205 2013) ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

22. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਰਖਾਸਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ/ਸੋਧ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ

ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਮਿਤੀ 03.11.2017 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ 2018 ਦੇ ਐਮ. ਏ. No.2367 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਹਨ:-

“ਬੀ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਸਥਾ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ 'ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ' ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰੀ ਮੈਡ ਬਜਰੀਆ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

2012 SCC ਐਨਲਾਈਨ P & H 21066

(2018) 2 SCC 298

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ, "ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ" ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਡੀ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ "ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ" ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਏ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੈਡ ਬਜਰੀਆ ਤਕਨੀਕੀ

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ; ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1985 ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1987 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੋਡ ਬਜਰੀਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ/ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

... ..

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।”

23. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 14.09.2018 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਅਤੇ ਐਮ. ਐਚ. ਆਰ. ਡੀ.³ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਮੈਮੋਸ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ 11.10.2018 ਅਤੇ 5.12.2018 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ।

ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਰਿਸ਼ਟ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਕਰਨ ਭਰੀਹੋਕ, ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਐਮ. ਐਚ. ਆਰ. ਡੀ.³ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਰਿਸ਼ਟ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

24. ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲਾ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਕਿ ਇੰਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਫੰਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਅਧਿਆਪਨ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ "ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾ" ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ-ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਢੰਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਿਖਲਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਰਸ ਪਾਠਕ੍ਰਮ (ਦੋਵੇਂ ਲਿਖਤੀ/ਪ੍ਰਯੋਗੀ) ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਬੋਰਡ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਿਰਫ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੋਰਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਇਕਾਈਆਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਉੱਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।”

ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਢਾਂਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐੱਮ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਡੀ. ³ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਅਗਸਤ 2017 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 2013 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ² ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:-

“1. ਕੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੋਰਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

2. ਕੀ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?”

25. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਰਾਬਰ ਮਾਣਯੋਗ ਵਰਿਸ਼ਟ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰਾਂ ਮਿਤੀ 26.05.1976, 06.10.1981, 11.07.1988 ਅਤੇ 24.11.2006 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਿਤੀ 10.07.2012 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਅਗਸਤ, 2017 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਵਾਇਦ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2013 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 17922 ਦੀ ਆਗਿਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

26. ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿਤਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਵਰਿਸ਼ਟ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ, "ਵਿਧੀ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. (ਇੰਡੀਆ) ਦੁਆਰਾ

ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ" ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ:-

“ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜ: ਆਈਐਮਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ, ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5-6 ਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਈ. ਐਮ. ਈ. ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ: ਸੰਸਥਾ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਆਈ. ਐਮ. ਈ. ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਜੂਨ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਟੀ. ਈ. II ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ (ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰੋਤ (ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਸਮਾਂ) ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਅਧਿਐਨ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਤ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ, ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੇਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕੈਂਸਲ ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੇਧ, ਆਲੇਖ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਮਾਹਰਾਂ ਮੋਹਰੀ ਨਾਮ ਸੁਝਾਉਣ ਆਦਿ ਲਈ ਕੈਂਸਲ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ: ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ/ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ (B.E./B.Tech ਦੇ ਬਰਾਬਰ।ਡਿਗਰੀ) ਵਿੱਚ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗਆਈ.

ਐੱਮ. ਈ. ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ./ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਟੈੱਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ। ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਤੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਉੱਦਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਕੈਨੀਕਲ ਵਿੱਚ ਟੀ. ਈ. ਭਾਗ II (ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. T.Eng ਭਾਗ I

ਅਤੇ T.Eng ਭਾਗ II ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਮੋਹਰੀ ਪੈਟਰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੋਹਰੀ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਤੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਉੱਦਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।”

“ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ:

ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2005 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਬਜ਼ਰੀਆ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਲੇਬਸ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਥਾਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ:

ਇਹ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੇ ਮਾਡਲ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ T.Eng ਦੇ ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 6 ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 5 T.Eng ਦੇ ਭਾਗ II; ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਵਿੱਚ 12 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਵਿੱਚ 11. ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਮੈਸਟਰ (ਜੂਨ/ਦਸੰਬਰ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 3 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਪਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ, ਬੀ ਅਤੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ 5 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਪਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

ਅਗਲੇ ਉੱਚ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ T.Eng ਦਾ ਭਾਗ I ਅਤੇ ਭਾਗ A ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਿਪਲੋਮਾ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ (ਡਿਪਲੋਮਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ: 2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2011-12 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਜ਼ਮੂਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਮੂਨ ਵਿੱਚ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ। ਮਾਹਰ, ਜੋ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਡਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੱਦੇ ਗਏ ਹੋਰ ਲੋਕ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਾਲ 2007 ਅਤੇ 2012 ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ Enclosure A1 ਅਤੇ A2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੇਪਰ ਸੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ: ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੈਨਲ: ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ/ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਆ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਢੰਗ: ਪੇਪਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲੰਮਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ Enclosure B ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ: ਇਹ ਹਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, T.Eng/ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਵਿਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸੰਸਥਾ, ਰੈਫਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਲੇਬਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਨੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ Enclosure C 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

.....

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

“ਕੋਈ ਸਥਾਨਕ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ: ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ, ਆਗਿਆ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐਨਲਾਈਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਬਜਰੀਆ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਚਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਜਰੀਆ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ/ ਪ੍ਰੀਖਿਆ/ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।”

.....

“ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ: ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਭਾਸ਼ਣ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਬੈਠਕਾਂ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ, ਤੀਬਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਘੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪੱਤਰਿਕਾ/ਖਬਰ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੱਢੇ ਹਨ।

ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਸੰਸਥਾ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਈ. ਐੱਮ. ਈ. ਨੇ ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸ਼੍ਰੀਨਾਥਜੀ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਨਾਥਦਵਾੜਾ ਆਦਿ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੰਪਿਊਟੇਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਿੱਖ ਸਕਣ।”

27. ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ³ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਰਿਸ਼ਟ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸੀ; ਅਤੇ

3. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ।

28. ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.² ਲਈ ਪੇਸ਼ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ MHRD³ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਪੱਖ ਵੱਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 7840/2014 ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੱਖ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਨ:

“15. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਸੰਕਰ ਪਾਤਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.17869-17870/2017 ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ। ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਏ. ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੋਹਰੀ ਕੋਰਸ ਡਿਸਟੈਂਸ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ 38 ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

“ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਬਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੈਕਸ ਨਜ਼ਰਾਂ ਹੇਠ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਵਹਾਰਕ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਕ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਹਮੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।”

16. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਡਿਸਟੈਂਸ ਮੋਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਏ. ਦੇ ਅੰਤਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਓਪਨ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਲਰਨਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਤੀਬਰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਸੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ/ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਵੀ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

17. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਭਗ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਘਾਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

18. ਇਸ ਲਈ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।”

29. ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ No.7840/2014 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਰੁਖ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“(n) ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ MHRD ਦੁਆਰਾ 19.02.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- ਇਸ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼/ਮਿੰਟ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋੜੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਲਫਨਾਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਹੈ।
- ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼/ਫੈਸਲੇ/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
- ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜਾਂ ਠੋਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- ਉੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
- ਜੇ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਹੀ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਹੱਕ ਸਮੇਤ ਇਸ ਕੀਮਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

30. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.17922 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 03.11.2017 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

31. ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ "ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ"। ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ "ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ, ਆਗਿਆ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ"।

32. ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ⁵ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 45 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:-

“ਕੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੋਹਰੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

(ਏ.) ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ?

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

(ਬੀ) ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ?”

ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਪੈਰੇ 46 ਅਤੇ 48 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:-

“46. ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਵਿੱਚ "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਐਚ) ਵਿੱਚ "ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ। "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਧਾਰਨਾ

ਅਤੇ "ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ" ਦੇ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਕਾਰਜ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ (ਭਾਵੇਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੁਝ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਖੰਡ (ਏ), (ਬੀ), (ਡੀ), (ਈ), (ਐੱਫ), (ਐੱਲ) ਅਤੇ (ਐੱਨ) ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖੰਡ (ਕੇ), (ਐੱਮ), (ਪੀ) ਅਤੇ (ਕਿਊ) ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖੰਡ (ਜੀ) ਅਤੇ (ਓ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਕਾਰਜ ਹਨ ਜੋ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ "ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ" ਅਤੇ "ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ" ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 10 ਦੇ ਖੰਡ (ਸੀ), (ਡੀ) ਅਤੇ (ਐੱਫ) ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਤਾਲਮੇਲ; ਨਵੀਨਤਾ, ਖੋਜ, ਵਿਕਾਸ, ਨਵੀਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਅਪਣਾਅ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ; ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਂ ਗੁਣਾਤਮਕ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਕੋਰਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਨਵੀਨਤਾ ਵੀ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ

“ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ” ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

... ..

48. ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ। ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੌਕਸ ਨਜ਼ਰਾਂ ਹੇਠ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਵਹਾਰਕ ਕਲਾਸਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਹਮੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਣਾਤਮਕ ਮਿਆਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਰਨਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੋਹਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ

ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿਸਟੈਂਸ ਸਿੱਖਿਆ ਬਜਰੀਆ ਲਚਕਦਾਰ, ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪੈਰਾ 619 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਗ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ।”

33. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 1986 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. 2 ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ 5 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਲ 1994 ਵਿੱਚ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ² ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ² ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 23.2 ਅਤੇ 23.3 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ² ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ:-

“ 23.2.ਸਾਲ 1986 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਭਾਗ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ।— ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪੈਰਾ ਨੰ.6.6,6.8 ਅਤੇ 6.9 ਸਨ:

“ 6.6.ਰਸਮੀ ਕੋਰਸਾਂ ਇੰਦਰਾਜ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਡਿਸਟੈਂਸ ਲਰਨਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਚਕਦਾਰ ਮਾਡਯੂਲਰ ਪੈਟਰਨ'ਤੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀ-ਪੁਆਇੰਟ ਇੰਦਰਾਜ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੇਧ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

* * *

6.8.ਔਰਤਾਂ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

* * *

6.19. ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਮਾਨਤਾ, ਤਰਜੀਹੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਮਾਨਤਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।”

23.3.ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. (ਨਵੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ, ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ) ਨਿਯਮ 1994 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "1994 ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨਿਯਮ")। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕਲਾਜ਼ 4 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੀ:

“ 4.0. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ

4.1. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,

(ਏ) ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤਕਨੀਕੀ ਮਹਿਕਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮਹਿਕਮਾ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਸੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮਹਿਕਮਾ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ;

(ਡੀ) ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ।”

34. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਂ ਗੁਣਾਤਮਕ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² ਮੋਹਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੈਡ ਵਿੱਚ ਪੜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਮੋਹਰੀ ਕਿ ਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² ਦੁਆਰਾ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੈਡ ਰਾਹੀਂ ਪੜਾਇਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਮੋਹਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਿਰੰਤਰ ਰੁਖ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

35. ਸਵਾਲ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 22.01.2018⁷ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੈਡ ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਦੁਆਰਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੈਡ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ⁸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

36. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਰੁਖ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1985 ਅਤੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਵੇਂ, ਇਹ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕੇਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ "ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਉੱਤੇ ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ, ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਰੁਤਬਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

37. ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: “ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗੀ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

38. ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ⁵ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਉਚਿਤ ਪੂਰਵ ਆਗਿਆ ਲਏ ਬਿਨਾਂ, ਓਪਨ ਡਿਸਟੈਂਸ ਲਰਨਿੰਗ

ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਉਹ ਪਹਿਲੂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ MHRD³ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੰਚਾਰ ਸਾਲ 1976 ਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐੱਮ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਡੀ. 3 ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

39. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਏ) ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ⁸ ਹੇਠ ਲਿਖੇ

ਅਨੁਸਾਰ:-

⁸ (2011) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 737

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ.

“VI. ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

43. “21. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੇਢੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੁਆਂਡੇ ਅਲਿਕੁਇਡ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਪਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ 'ਸ਼ਿਫਟ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼' ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।” (ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ⁹, ਐੱਮ. ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਨਾਥ¹⁰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਪ। ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 344, ਪੈਰਾ 21) ”

ਬੀ) ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:-

“5. ਧਾਰਾ 397 (3) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਸੋਧ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਦਰਖਾਸਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਦਰਖਾਸਤ ਵਜੋਂ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚੋਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ "ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਫਟ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ" (ਐਬੋਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀ. ਜੇ. ਫੋਕਸ ਬਨਾਮ ਚੈਸਟਰ ਦੇ ਬਿਸ਼ਪ ਵਿੱਚ)। “ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਵਰਜਿਤ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।” (ਮੈਕਸਵੈੱਲ, 11ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ। ਪੀ. 109).ਜਦੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 397 (3) ਦੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੇਧ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।”

40. ਜੇ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂ. ਜੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਐਕਟ, ਕਿਸੇ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੌਕਾ ਆਵੇਗਾ, ਹਰੇਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਉਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਹੈ।ਸਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਹ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੇ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

41. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 26.05.1976 ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੋਰਸਾਂ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ "ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਾਰਟਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

42. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

43. ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ:-

“... .. ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ), ਮੁੰਬਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ)

ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਾਬਰ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।(ਪੈਰਾ 208)।

... ..ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਸਥਾਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।” (ਪੈਰਾ 211)

44. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ³ ਦੁਆਰਾ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ.² ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 31.05.2013 ਤੱਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏ. ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਗਸਤ, 2017 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ 31.05.2013 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ MHRD ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ/ਆਰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ 31.05.2013 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ

ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ ਕਿ 01.06.2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

45. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 31.05.2013 ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟੇ 01.06.2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। 31.05.2013 ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

46. ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 1 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 205 ਤੋਂ 213 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 2018 ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਦਰਖਾਸਤ ਨੰਬਰ 2367 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

47. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਮਾਣਯੋਗ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਦਰਖਾਸਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।